II

*(Besluiten op grond van het EG- en het Euratom-Verdrag waarvan publicatie niet verplicht is)*

# BESLUITEN/BESCHIKKINGEN

# COMMISSIE

## BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

**van 10 december 2008**

**betreffende steunmaatregel C 52/06 (ex NN 73/06, ex N 340/06) die Polen gedeeltelijk ten uitvoer heeft gelegd ten gunste van Odlewnia Żeliwa „Śrem" SA**

*(Kennisgeving geschied onder nummer C(2008) 7049)*

**(Slechts de tekst in de Poolse taal is authentiek)**

**(Voor de EER relevante tekst)**

(2009/523/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name op artikel 62, lid 1, onder a),

Na de belanghebbenden overeenkomstig de genoemde artikelen te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken,

Overwegende hetgeen volgt:

### I. PROCEDURE

(1) Op 1 juni 2006 hebben de Poolse autoriteiten herstructureringssteun aangemeld voor Odlewnia Żeliwa „Śrem" (hierna „Odlewnia Śrem" genoemd). Hierbij betrof het meestal regelingen voor gespreide betaling van publiekrechtelijke verplichtingen. Enkele steunmaatregelen bleken na de toetreding zonder de goedkeuring van de Commissie te zijn toegekend. Deze steunmaatregelen werden derhalve als onrechtmatige steun beschouwd.

(2) Bij schrijven van 6 december 2006 heeft de Commissie Polen in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de steun.

(3) Het besluit van de Commissie tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag, is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. De Commissie heeft de belanghebbenden uitgenodigd hun opmerkingen over de voorgenomen steunmaatregelen te maken.

(4) Op 31 januari 2007 maakten de Poolse autoriteiten hun opmerkingen kenbaar over de inleiding van de onderzoeksprocedure. Van derden zijn geen opmerkingen ontvangen.

(5) Op 15 april 2008 heeft de Commissie de Poolse autoriteiten verzocht aanvullende inlichtingen te verstrekken.

(6) Op 30 april 2008 hebben de Poolse autoriteiten geantwoord en de Commissie in kennis gesteld van de intrekking van de voorgenomen maatregelen. De Commissie kon dit evenwel niet aanvaarden als een intrekking overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EG) nr. 659/99 van de Raad [1], aangezien het reeds toegestane uitstel van aflossing van schulden gevolgen heeft gesorteerd voor de begunstigde, waardoor de onderneming duidelijk wordt bevoordeeld ten opzichte van andere ondernemingen die hun publiekrechtelijke verplichtingen tijdig betaalden.

[1] PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

II. **BESCHRIJVING VAN DE BEGUNSTIGDE ONDERNEMING EN VAN DE HERSTRUCTURERING**

*Begunstigde onderneming*

(7) De productieactiviteiten van Odlewnia Śrem begonnen in 1968. De onderneming vervaardigt hoofdzakelijk gietijzer voor de scheepsbouwindustrie. De privatisering van de onderneming begon in 1999 toen de Schatkist 85 % van zijn aandelen aan Centrozap (44,9 %), Bank Pekao (25,1 %) en de werknemers (15 %) heeft verkocht. De verslechtering van de situatie van de begunstigde kan onder meer verklaard worden door de moeilijke financiële positie van de hoofdaandeelhouder Centrozap, die op een bepaald ogenblik 71,4 % van de aandelen van Odlewnia Śrem in handen had. Momenteel is Odlewnia Śrem in handen van Pioma-Odlewnia, die 85,1 % van de aandelen controleert. Volgens de Poolse autoriteiten heeft de onderneming een aandeel van 6-8 % op de Poolse markt voor gietijzer. Zij is gevestigd in een regio die in aanmerking komt voor regionale steun op grond van artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag.

*Nationale procedure*

(8) In 1993 werd een aanvang gemaakt met de herstructurering van Odlewnia Śrem. In 2004 werd het eerste herstructureringsprogramma opgesteld, dat werd goedgekeurd door de voorzitter van het Agentschap voor industriële ontwikkeling (Agencja Rozwoju Przemysłu SA — ARP).

(9) Volgens de Poolse autoriteiten wenste de onderneming gebruik te maken van de kans die werd geboden door de wijzigingen in de wet van 30 oktober 2002 met betrekking tot staatssteun aan ondernemingen met bijzondere betekenis voor de arbeidsmarkt, die voorzagen in ruimere mogelijkheden voor het afschrijven van publiekrechtelijke verplichtingen (hoofdstuk 5a), maar die de onderneming ook aanvullende eisen oplegden, zoals het aanwijzen van vermogensbestanddelen die in aanmerking komen voor een overdracht naar een onafhankelijke marktdeelnemer. De marktdeelnemer moest een onderneming zijn die volledig in handen was van het Agentschap voor industriële ontwikkeling of van de Schatkist. Met de opbrengst van de verkoop van deze activa door de onderneming moest ten minste een deel van de publiekrechtelijke verplichtingen van de onderneming die werd geherstructureerd, terugbetaald worden; de resterende schulden zouden worden kwijtgescholden zodra de herstructurering voltooid was. Op 19 maart 2006 verstreek de termijn voor het afsluiten van de herstructureringsprocedure in het kader van hoofdstuk 5a van de wet zonder dat verkoop van vermogensbestanddelen door de marktdeelnemer had plaatsgevonden. Niettemin verklaarde de voorzitter van het Agentschap voor industriële ontwikkeling in een besluit van 27 juni 2006 dat de herstructurering was beëindigd aangezien Odlewnia Śrem opnieuw levensvatbaar was, en dat voor de voltooiing van de herstructurering alleen nog de instemming van de Commissie met de regeling waarbij de onderneming haar publiekrechtelijke verplichtingen gespreid kon terugbetalen, vereist was. Na de onbevredigende afloop van de procedure van hoofdstuk 5a nam de onderneming contact op met haar vijf publieke crediteuren met het verzoek tot uitstel van de betalingstermijnen voor haar verplichtingen op grond van de meer algemeen geldende bepalingen van de belastingwetgeving, hetgeen minder voordelig voor hen was dan de regeling van hoofdstuk 5a.

*De herstructurering*

(10) Volgens de Poolse autoriteiten bedragen de herstructureringskosten 43,6 miljoen PLN. De financiële herstructureringskosten bedragen ongeveer 75 % van de totale herstructureringskosten; de resterende kosten zijn hoofdzakelijk uitgaven die betrekking hebben op de modernisering van de infrastructuur van de onderneming.

(11) Het herstructureringsplan is in eerste instantie toegespitst op de modernisering van de productiefaciliteiten en op investeringen om de kwaliteit van het bedrijfsbeheer te verbeteren (bv. invoering van het SAP R/3 computersysteem als het belangrijkste informatica-instrument van Odlewnia Śrem).

(12) Ten tweede bestaat een aanzienlijk deel van de herstructurering uit een financiële herstructurering, dus hoofdzakelijk regelingen voor betaling in termijnen en afschrijvingen van publiekrechtelijke verplichtingen. In het kader van een op 17 mei 2005 ondertekende crediteurenovereenkomst met de schuldeisers is ook een gedeeltelijke afschrijving van civielrechtelijke verplichtingen voor een bedrag van 1,4 miljoen PLN tot stand gekomen.

(13) Ten derde verminderde de onderneming in 2005 haar personeelsbestand van 1 776 in 2002 tot 1 457 en was zij niet voornemens een verdere herstructurering van het personeelsbestand uit te voeren. Polen voerde evenwel aan dat de tijdelijke opschorting van de toepassing van de door de onderneming afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst resulteerde in een vermindering van de personeelskosten, aangezien de onderneming tijdelijk geen bijdragen betaalde aan het fonds voor sociale voorzieningen van de onderneming.

(14) De herstructurering van activa had betrekking op de verhuring van activa die niet rechtstreeks verband houden met de productie, zoals een hotel (Ośrodek Wypoczynkowy in Ostrowieczno) en andere faciliteiten, voor in totaal 0,4 miljoen PLN. Daarnaast is ook de verkoop gepland van andere activa ten belope van ongeveer 2,6 miljoen PLN. Deze verkoop is evenwel nog niet afgerond.

(15) Vooraleer de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag door de Commissie was ingeleid, was zij ervan in kennis gesteld dat de onderneming sinds 2003 geprobeerd had om een nieuwe investeerder te vinden en dat de Poolse autoriteiten het belang van een privatisering voor de levensvatbaarheid van de onderneming op de lange termijn hadden beklemtoond. Polen heeft de Commissie ervan in kennis gesteld dat deze doelstelling werd bereikt, aangezien 85,1 % van de aandelen van Odlewnia Śrem aan de particuliere onderneming Pioma-Odlewnia zijn verkocht.

(16) Odlewnia Śrem heeft haar jaarlijkse productiecapaciteit van gietijzer verminderd van 57 000 tot 55 000 t. De onderneming is niet voornemens deze verder af te bouwen, omdat dit volgens haar de levensvatbaarheid van de onderneming in het gedrang zou brengen. Polen heeft twee alternatieve compenserende maatregelen voorgesteld. Ten eerste heeft de onderneming haar productie van gietijzer voor industriële armaturen met 50 % verminderd (daling van ongeveer 11 000 t tot 5 500 t). Ten tweede verklaart Polen dat de onderneming niet langer gietijzer voor windenergiecentrales zal produceren.

III. **BESLUIT TOT INLEIDING VAN DE PROCEDURE VAN ARTIKEL 88, LID 2, VAN HET EG-VERDRAG**

(17) De Commissie heeft besloten de formele onderzoeksprocedure in te leiden omdat zij betwijfelde of de herstructureringssteun verenigbaar was met de gemeenschappelijke markt. De twijfel was op vier punten gebaseerd.

(18) Ten eerste betwijfelde de Commissie of Odlewnia Śrem moest worden beschouwd als een „onderneming in moeilijkheden" in de zin van de communautaire richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden [1] (hierna „de richtsnoeren van 2004" genoemd) en dus in aanmerking kwam voor herstructureringssteun, aangezien Odlewnia Śrem in 2005 een nettowinst van 3,9 miljoen PLN boekte.

(19) Ten tweede betwijfelde de Commissie of met het herstructureringsplan de levensvatbaarheid van de begunstigde onderneming op de lange termijn kon worden hersteld, aangezien het plan op schuldherschikking en het dekken van de exploitatiekosten leek toegespitst te zijn en de onderneming moeilijkheden leek te hebben om een particuliere investeerder te vinden.

(20) Ten derde betwijfelde de Commissie of de steun zich beperkte tot het strikt noodzakelijke minimum en of de eigen inbreng van de onderneming significant en zo hoog mogelijk was, met name omdat de Poolse autoriteiten geen concrete privatiseringsplannen hadden ingediend, in het kader waarvan de eigen inbreng aanzienlijk groter zou zijn geweest.

(21) Ten slotte had de Commissie twijfel bij de compenserende maatregelen, aangezien Polen niet had aangetoond dat de in overweging 16 vermelde productiedalingen inderdaad compenserende maatregelen waren en niet louter het resultaat van externe factoren zoals een afnemende vraag of de onmogelijkheid van de onderneming om op de betrokken markten te concurreren.

IV. **OPMERKINGEN VAN DE PARTIJEN**

(22) De Commissie heeft alleen opmerkingen van Polen ontvangen.

**Opmerkingen van de Poolse autoriteiten**

*Wijzigingen in de staatssteunmaatregelen*

(23) De Poolse autoriteiten hebben de Commissie in kennis gesteld van enkele wijzigingen in de steun die na de toetreding werd verleend en die thans 24,2 miljoen PLN zou bedragen. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de herstructureringssteun (reeds verleende steun en voorgenomen steun) die de overheid aan Odlewnia Śrem heeft toegekend en die door de Poolse autoriteiten in hun opmerkingen bij de inleiding van de onderzoeksprocedure is aangemeld.

(24) De totale nominale waarde van de staatssteun bedraagt 43,6 miljoen PLN. Deze maatregelen omvatten een overheidsgarantie, een lening tegen gunstigere voorwaarden, directe subsidies, uitstel van betaling en afschrijvingen van publiekrechtelijke verplichtingen. Een gedetailleerde beschrijving van de steunmaatregelen is opgenomen in de onderstaande tabel (door de Poolse autoriteiten medegedeelde staatssteunelementen).

*Tabel 1*

**Reeds verleende staatssteun**

| A | B | C | D | E | F |
|---|---|---|---|---|---|
| Nr. | Aangenomen datum akkoord/besluit | Steunverlenende autoriteit | Vorm van de steun | Nominale waarde (PLN) | Steunbedrag (PLN) |
| Voor de toetreding verleende staatssteun die na de toetreding niet meer van toepassing is | | | | | |
| 1 | 19.3.2004 | De burgemeester van Śrem | Afschrijving achterstallige vastgoedbelasting (inclusief rente) voor de periode 1.3.2002 — 30.6.2002 | 738 748,02 | 738 748,02 |
| 2 | 19.3.2004 | De burgemeester van Śrem | Afschrijving belastingverplichtingen | 500 000,00 | 500 000,00 |
| 3 | 23.4.2004 | ARP | Lening | 4 000 000,00 | 4 000 000,00 |
| 4 | 28.4.2004 | ARP | Kredietgarantie | 14 000 000,00 | 14 000 000,00 |
| 5 | 30.4.2004 | De burgemeester van Śrem | Kwijtschelden van rente op belastingverplichtingen | 200 353,90 | 200 353,90 |
| | | | Totaal | 19 439 101,92 | 19 439 101,92 |

[1] PB C 244 van 1.10.2004, blz. 2.

| A | B | C | D | E | F |
|---|---|---|---|---|---|
| Nr. | Aangenomen datum akkoord/besluit | Steunverlenende autoriteit | Vorm van de steun | Nominale waarde (PLN) | Steunbedrag (PLN) |
| | | | Na de toetreding verleende staatssteun | | |
| 6 | 20.5.2004 | Ministerie van Wetenschap en Informatie-technologie | Subsidie | 435 000,00 | 352 350,00 |
| 7 | 09.05.2005 | ZUS (socialeverzekeringsinstelling) | In termijnen te betalen socialezekerheidsbijdragen (met inbegrip van rente) | 5 385 415,31 | 134 585,81 |
| 8 | 17.10.2005 | Provinciale overheid | Uitstel van betaling | 855 438,78 | 105 369,44 |
| 9 | tweede kwartaal 2007 | Provinciale overheid | Op 30.6.2003 verschuldigde milieuheffingen, te betalen in termijnen | 1 272 657,45 | 247 003,92 |
| 10 | tweede kwartaal 2007 | Provinciale overheid | Rente op milieuheffingen, te betalen in termijnen (betreft bovenvermeld punt) | 692 185,03 | 126 365,78 |
| 11 | tweede kwartaal 2007 | Provinciale overheid | Op 30.6.2003 verschuldigde milieuheffingen, te betalen in termijnen | 422 946,34 | 51 018,68 |
| 12 | tweede kwartaal 2007 | Provinciale overheid | Rente op milieuheffingen, te betalen in termijnen (betreft bovenvermeld punt) | 274 950,10 | 33 167,04 |
| 13 | tweede kwartaal 2007 | Staatsfonds voor de rehabilitatie van gehandicapten (PFRON) | PFRON, op 30.6.2003 verschuldigde bijdragen, te betalen in termijnen | 803 221,50 | 148 274,11 |
| 14 | tweede kwartaal 2007 | PFRON | Afschrijving van op 30.6.2003 verschuldigde rente op bijdragen voor het PFRON | 421 085,20 | 421 085,20 |
| 15 | tweede kwartaal 2007 | PFRON | Bijdragen voor het PFRON voor de periode juli 2003-januari 2004, betaalbaar in 20 tranches op kwartaalbasis | 479 156,60 | 155 721,64 |

| A | B | C | D | E | F |
|---|---|---|---|---|---|
| Nr. | Aangenomen datum akkoord/besluit | Steunverlenende autoriteit | Vorm van de steun | Nominale waarde (PLN) | Steunbedrag (PLN) |
| 16 | tweede kwartaal 2007 | PFRON | Afschrijving rente op bijdragen voor het PFRON voor de periode juli 2003-januari 2004 | 38 392,87 | 38 392,87 |
| 17 | tweede kwartaal 2007 | Districtsautoriteiten | Op 30.6.2003 verschuldigde termijnen voor eeuwigdurend vruchtgebruik, te betalen in termijnen | 263 496,00 | 34 701,67 |
| 18 | tweede kwartaal 2007 | Districtsautoriteiten | Afschrijving van rente op de op 30.6.2003 verschuldigde betalingen voor eeuwigdurend vruchtgebruik (betreft bovenstaand punt) | 137 890,00 | 18 159,78 |
| 19 | tweede kwartaal 2007 | ZUS | Op 30.6.2003 verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, te betalen in termijnen | 4 077 498,51 | 46 619,38 |
| 20 | tweede kwartaal 2007 | ZUS | Rente op de op 30.6.2003 verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, te betalen in termijnen (betreft bovenstaand punt) | 2 306 780,00 | 26 341,18 |
| 21 | tweede kwartaal 2007 | ZUS | Op 30.6.2003 verschuldigde bijdragen aan het Arbeidsfonds en het Garantiefonds voor personeelsbeloningen, te betalen in termijnen | 1 275 873,09 | 28 618,42 |
| 22 | tweede kwartaal 2007 | ZUS | Rente op de op 30.6.2003 verschuldigde bijdragen aan het Arbeidsfonds en het Garantiefonds voor personeelsbeloningen, te betalen in termijnen (betreft bovenstaand punt) | 727 023,00 | 16 296,744 |
| 23 | tweede kwartaal 2007 | ZUS | Op 30.6.2003 verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, te betalen in termijnen | 2 085 480,55 | 29 309,94 |

| A | B | C | D | E | F |
|---|---|---|---|---|---|
| Nr. | Aangenomen datum akkoord/besluit | Steunverlenende autoriteit | Vorm van de steun | Nominale waarde (PLN) | Steunbedrag (PLN) |
| 24 | tweede kwartaal 2007 | ZUS | Rente op de op 30.6.2003 verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, te betalen in termijnen (betreft bovenstaand punt) | 1 100 260,00 | 15 463,36 |
| 25 | tweede kwartaal 2007 | ZUS | Afschrijving van de handhavingskosten met betrekking tot de betalingsachterstand bij de op 30.6.2003 verschuldigde socialezekerheidsbijdragen | 641 593,80 | 641 593,80 |
| 26 | tweede kwartaal 2007 | Nationaal Fonds voor Milieubescherming en Waterbeheer (NFOSiGW) | Subsidie | 470 000,00 | 470 000,00 |
| | | | Na toetreding verleende steun | 24 166 344,12 | 3 140 438,76 |
| | | | Totaalbedrag van geplande en verleende steun | 43 605 446,04 | 22 579 540,68 |

*Andere kwesties die door Polen aan de orde zijn gebracht in het kader van zijn opmerkingen bij de inleiding van de onderzoeksprocedure*

(25) Wat de levensvatbaarheid van de onderneming betreft, hebben de Poolse autoriteiten in eerste instantie aangevoerd dat de herstructurering succesvol was, aangezien Odlewnia Śrem erin geslaagd was een strategische particuliere investeerder te vinden die zou zorgen voor de vereiste kapitaalinbreng waardoor de onderneming haar geloofwaardigheid op de markt zou herwinnen.

(26) Voorts heeft Polen de aandacht erop gevestigd dat de onderneming haar productie heeft gediversifieerd, waarbij zij zich toespitst op technisch hoogwaardigere producten met een hogere toegevoegde waarde. De verschuiving naar de productie van gietijzerwerk met een gewicht van meer dan 300 kg bleek een goede zet, aangezien een aantal concurrerende ondernemingen hun productie in dit marktsegment heeft stopgezet, waardoor Odlewnia Śrem de gelegenheid kreeg om in dit marktsegment activiteiten te ontwikkelen.

(27) De Poolse autoriteiten hebben bevestigd dat de onderneming niet langer met liquiditeitsproblemen kampte en dat al haar huidige zakelijke verplichtingen tijdig werden nagekomen.

(28) Ten tweede voerde Polen aan dat Odlewnia Śrem als een „onderneming in moeilijkheden" in de zin van de richtsnoeren van 2004 kon worden beschouwd en dus voor herstructureringssteun in aanmerking kwam. De Poolse autoriteiten hebben bevestigd dat de herstructureringsperiode is begonnen in 2003, toen de onderneming duidelijk in moeilijkheden verkeerde. Het feit dat Odlewnia Śrem in 2005 een nettowinst van 3,9 miljoen PLN boekte, wijst erop dat de onderneming door het herstructureringsproces opnieuw levensvatbaar is geworden.

(29) Ten derde verstrekte Polen verdere informatie met betrekking tot eigen bijdrage van de onderneming aan de totale kosten voor de herstructurering.

(30) Volgens de Poolse autoriteiten heeft de begunstigde onderneming een aanzienlijke eigen bijdrage geleverd. De herstructureringskosten bedroegen in totaal 43,6 miljoen PLN, waarbij de financieringsbronnen die als een eigen bijdrage tot de herstructurering kunnen worden beschouwd, begroot kunnen worden op 23,7 miljoen PLN; dit laatste bedrag bestaat uit de kapitaalinbreng van de particuliere investeerder (16 miljoen PLN), de inkomsten uit de reeds tot stand gebrachte verkoop of verhuring van activa (0,4 miljoen PLN) en de tijdelijke opschorting van de toepassing van de collectieve arbeidsovereenkomst van de onderneming (7,3 miljoen PLN). Wat deze laatste maatregel betreft, voeren de Poolse autoriteiten aan dat deze neerkomt op een vermindering van de kosten voor personeelsbeloningen, aangezien Odlewnia Śrem tijdelijk is vrijgesteld van het betalen van bijdragen aan het fonds voor sociale voorzieningen van de onderneming. De oprichting van dit fonds door Odlewnia Śrem en de vakbonden binnen de onderneming gebeurde op vrijwillige basis en was niet wettelijk verplicht. Er zijn dus geen staatsmiddelen mee gemoeid. Er is verklaard dat het besluit met de goedkeuring van de vakbonden is genomen, die ermee instemden een deel van de personeelsbeloningen op te geven ter ondersteuning van de herstructurering. Derhalve kan de maatregel als een eigen bijdrage worden beschouwd.

(31) Voorts herhaalde Polen zijn standpunt dat de volgende punten ook als eigen bijdragen tot herstructureringskosten moeten worden beschouwd:

— een afschrijving en een regeling voor een betaling in termijnen van publiekrechtelijke verplichtingen ten belope van 2 miljoen PLN in het kader van een crediteurenovereenkomst met de schuldeisers van Odlewnia Śrem;

— door leveranciers verstrekte handelskredieten waardoor Odlewnia Śrem over een langere dan gebruikelijke termijn beschikte om materialen en diensten te betalen en die volgens Poolse berekeningen 2,5 miljoen PLN bedragen;

— vorderingen op klanten die op 9 miljoen PLN worden geraamd (tot stand gekomen door bij klanten kortere betalingsperioden af te dwingen).

(32) Met betrekking tot het vereiste de concurrentiedistorsies te beperken, verwijzen de Poolse autoriteiten ten slotte naar de inkrimping met 50 % van de productiecapaciteit van de onderneming voor gietijzer voor industriële armaturen (van ongeveer 11 000 t tot 5 500 t). Het feit dat de onderneming de productie van gietijzer voor windenergiecentrales heeft stopgezet, moet als een passende compenserende maatregel worden beschouwd.

(33) Polen voert aan dat de vraag naar beide soorten producten de laatste jaren is toegenomen en dat deze tendens zich naar verwachting zal doorzetten. Voorts heeft Polen beklemtoond dat Odlewnia Śrem over de technische capaciteit beschikt om evenveel te produceren als vóór de herstructurering, maar dat het zich ertoe verbonden heeft haar productie van gietijzer voor industriële armaturen te beperken en haar productie van gietijzer voor windenergiecentrales volledig stop te zetten. Volgens de Poolse autoriteiten kunnen deze maatregelen dus als compenserende maatregelen worden beschouwd.

## BEOORDELING VAN DE STEUNMAATREGELEN

### Classificatie van het door Odlewnia Śrem vervaardigde eindproduct

(34) De Commissie diende na te gaan of het door Odlewnia Śrem vervaardigde eindproduct tot de staalsector behoorde, aangezien volgens de mededeling van de Commissie betreffende reddings-, herstructurerings- en sluitingssteun aan de ijzer- en staalindustrie [1] „de Commissie van mening is dat reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden uit de ijzer- en staalindustrie zoals omschreven in bijlage B bij de multisectorale kaderregeling, onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt".

(35) In bijlage B van de multisectorale kaderregeling betreffende regionale steun voor grote investeringsprojecten [2] (hierna „multisectorale kaderregeling" genoemd), die van toepassing was toen de steun werd verleend, wordt verwezen naar de code van de gecombineerde nomenclatuur [3] voor producten die als staalproducten moeten worden beschouwd. Deze producten worden vermeld in twee hoofdstukken van de gecombineerde nomenclatuur, namelijk hoofdstuk 72 („Gietijzer, ijzer en staal") en hoofdstuk 73 („Werken van gietijzer, van ijzer en van staal").

(36) Overeenkomstig bijlage B van de multisectorale kaderregeling worden als staal beschouwd de volgende werken van gietijzer, van ijzer en van staal:

— damwandprofielen van ijzer of van staal;

— spoorstaven (rails) en dwarsliggers;

— buizen, pijpen en holle profielen, en

— gelaste buizen en pijpen met een uitwendige diameter van meer dan 406,4 mm, van ijzer of van staal.

(37) Volgens de door de Poolse autoriteiten verstrekte gegevens wordt geen enkele van deze producten door Odlewnia Śrem vervaardigd. Bovendien vervaardigt de onderneming geen enkel product dat in hoofdstuk 72 onder de rubriek „Gietijzer, ijzer en staal" wordt vermeld, maar gebruikt zij deze producten — bijvoorbeeld gietijzer — als grondstof voor haar eigen productie.

(38) Odlewnia Śrem vervaardigt specifieke, technisch hoogwaardige eindproducten die vallen onder de rubriek 7325 van de gecombineerde nomenclatuur „Andere gegoten werken van ijzer of van staal" en de desbetreffende subrubrieken zoals 7325 10 „— van niet-smeedbaar gietijzer" en 7325 99 10 „— van smeedbaar gietijzer".

(39) In bijlage B van de multisectorale kaderregeling worden deze werken van gietijzer, van ijzer en van staal niet als staal beschouwd.

(40) Samenvattend is de herstructureringssteun aan Odlewnia Śrem op het eerste gezicht niet verboden en moet de verenigbaarheid van deze steun door de Commissie aan de geldende communautaire richtsnoeren van 2004 worden getoetst.

### Bevoegdheid van de Commissie

(41) Aangezien enkele van de gebeurtenissen die van belang zijn voor deze zaak, plaatsvonden vóór de toetreding van Polen tot de Europese Unie op 1 mei 2004, moet de Commissie eerst vaststellen of zij bevoegd is waar het deze steunmaatregelen betreft.

(42) Steunmaatregelen die vóór de toetreding van kracht geworden zijn en na de toetreding niet meer van toepassing zijn, kunnen niet door de Commissie worden onderzocht in het kader van de zogenaamde procedure van het interim-mechanisme, als bedoeld in bijlage IV, punt 3, van het Toetredingsverdrag, of in het kader van de procedures van artikel 88 van het EG-Verdrag. De Commissie heeft overeenkomstig het Toetredingsverdrag en het EG-Verdrag de verplichting noch de bevoegdheid deze maatregelen te onderzoeken.

[1] PB C 70 van 19.3.2002, blz. 21.
[2] PB C 70 van 19.3.2002, blz. 8.
[3] PB L 279 van 23.10.2001, blz. 1.

(43) Daartegenover staat dat steunmaatregelen die na de toetreding ten uitvoer zijn gelegd, nieuwe steun vormen die wel onder de bevoegdheid van de Commissie in het kader van de procedure van artikel 88 van het EG-Verdrag valt. Om het tijdstip te bepalen waarop een maatregel van kracht is geworden, is het relevante criterium het juridisch bindende besluit dat de bevoegde nationale autoriteit neemt om de steun te verlenen ([1]).

(44) Individuele steun wordt niet geacht na de toetreding van toepassing te zijn wanneer het precieze economische risico van de staat ten tijde van de steunmaatregel bekend was.

(45) Op basis van de door Polen verstrekte informatie kon de Commissie vaststellen welke steunmaatregelen vóór de toetreding werden verleend en daarna niet meer van toepassing waren. Deze zijn opgenomen in het eerste deel van tabel 1 en bedragen 19,4 miljoen PLN. De overige maatregelen bleken niet vóór de toetreding te zijn toegekend. Derhalve werd ervan uitgegaan dat na de toetreding maatregelen voor een bedrag van 24,2 miljoen PLN zijn verleend, zoals in overweging 23 is uiteengezet.

## STAATSSTEUN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 87, LID 1, VAN HET EG-VERDRAG

(46) Overeenkomstig artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.

(47) De aangemelde garantie, lening, subsidies, afschrijvingen, uitstel van betaling, en regelingen voor gespreide betalingen van publiekrechtelijke verplichtingen worden met staatsmiddelen bekostigd. Daarnaast geven deze maatregelen de onderneming een voordeel doordat ze haar kosten beperken. Als onderneming in moeilijkheden had Odlewnia Śrem op de markt geen financiering tegen soortgelijke voorwaarden kunnen krijgen. De mededinging wordt bijgevolg door dit voordeel vervalst.

(48) De Schatkist was bereid om inkomsten uit belastingen en uit verschuldigde milieuheffingen te derven en door het verlenen van subsidies en garanties aan de onderneming een voordeel te verschaffen ten opzichte van haar concurrenten. Er kon niet worden aangetoond dat de Poolse autoriteiten hebben gehandeld als een particuliere schuldeiser in een markteconomie en het bestaan van de staatssteun werd bij de aanmelding van de steun door de Poolse autoriteiten erkend.

(49) De begunstigde onderneming is actief op de markt van gietijzer en exporteert haar producten naar andere EU-lidstaten. Derhalve is voldaan aan het criterium van ongunstige beïnvloeding van het intracommunautaire handelsverkeer.

(50) De maatregelen die niet vóór de toetreding waren verleend en die nieuwe steun vormen, werden dus beschouwd als staatssteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag. Dit wordt door de Poolse autoriteiten niet betwist.

## Verenigbaarheid van de steun met de gemeenschappelijke markt: afwijking uit hoofde van artikel 87, lid 3, van het EG-Verdrag

(51) De afwijkingen van artikel 87, lid 2, van het EG-Verdrag zijn in dit geval niet van toepassing. Wat betreft de afwijkingen van artikel 87, lid 3, kan, gezien het feit dat de voornaamste doelstelling van de steun het herstel van de levensvatbaarheid op de lange termijn van de onderneming was, alleen de afwijking van artikel 87, lid 3, onder c), worden toegepast. Op grond van die afwijking is staatssteun ter bevordering van de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid toegestaan, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

*Toepasselijke rechtsgrondslag*

(52) De Commissie heeft de maatregelen die nieuwe steun vormen en het volledige herstructureringsplan getoetst aan de geldende richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun. De huidige communautaire richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden („de richtsnoeren van 2004") zijn op 10 oktober 2004 in werking getreden.

(53) Zoals reeds in het besluit van de Commissie tot inleiding van de formele onderzoeksprocedure werd uiteengezet, moet de herstructurering in haar geheel worden bezien om de verenigbaarheid van de nieuwe herstructureringssteun te kunnen beoordelen. Er moet rekening worden gehouden met alle steunmaatregelen — dus niet alleen de nieuwe steun — om te bepalen of het plan zal resulteren in het herstel van de levensvatbaarheid en of de steun zich beperkt tot het strikt noodzakelijke minimum, alsmede om de passende compenserende maatregelen vast te stellen.

*Subsidiabiliteit van de onderneming*

(54) Aangezien Odlewnia Śrem in 2005 een nettowinst van 3,9 miljoen PLN boekte, betwijfelde de Commissie of de onderneming kan worden beschouwd als „een onderneming in moeilijkheden" in de zin van de richtsnoeren van 2004, en dus voor herstructureringssteun in aanmerking komt. Die twijfels komen in het bijzonder voort uit het gebrek aan gegevens over de aanvang van de herstructureringsperiode. Dit betekende dat de Commissie niet kon bepalen met betrekking tot precies welk tijdstip de subsidiabiliteitsbeoordeling diende te worden uitgevoerd. Polen heeft verklaard dat de herstructureringsperiode in 2003 is begonnen en dat de nettowinst van Odlewnia Śrem in 2005 dus moet worden beschouwd als een aanwijzing voor het herstel van de levensvatbaarheid van de onderneming tijdens de herstructurering.

([1]) Arrest van 14 januari 2004, zaak T-109/01, Fleuren Compost/Commissie, Jurispr. 2004, blz. II-127, punt 74.

(55) De Commissie is ervan overtuigd dat Odlewnia Śrem bij de aanvang van de herstructurering in 2003 een onderneming in moeilijkheden was in de zin van de punten 9 en volgende van de richtsnoeren van 2004 en derhalve in aanmerking kwam voor herstructureringssteun.

*Herstel van de levensvatbaarheid*

(56) De richtsnoeren van 2004 bepalen dat „het herstructureringsplan, waarvan de looptijd zo kort mogelijk moet zijn, binnen een redelijk tijdsbestek de levensvatbaarheid op lange termijn van de onderneming dient te herstellen en gebaseerd dient te zijn op realistische veronderstellingen betreffende de toekomstige bedrijfsomstandigheden. … De verbetering van de levensvatbaarheid komt voornamelijk tot stand door middel van interne maatregelen…".

(57) Het eerste cruciale probleem van Odlewnia Śrem was het hoge schuldenniveau van de onderneming. De Commissie merkt op dat de financiële herstructurering is afgerond.

(58) De onderneming kampt niet langer met liquiditeitsproblemen en alle bestaande zakelijke verplichtingen worden tijdig nagekomen.

(59) In haar besluit tot inleiding van de onderzoeksprocedure uitte de Commissie het vermoeden dat het in deze in eerste instantie ging om een financiële herstructurering en dat de industriële herstructureringsaspecten ontoereikend waren. In hun opmerkingen naar aanleiding van het besluit tot inleiding van de procedure hebben de Poolse autoriteiten voldoende bewijsstukken verstrekt waaruit blijkt dat voldoende aandacht is besteed aan de modernisering van de uitrusting en de heroriëntering van de productie.

(60) In haar besluit tot inleiding van de procedure had de Commissie twijfel over de vooruitzichten om een particuliere investeerder te vinden. Odlewnia Śrem kon een particuliere onderneming evenwel overtuigen in het bedrijf te investeren, hetgeen resulteerde in een grotere geloofwaardigheid op de markt.

(61) Uit de meeste indicatoren voor een financiële analyse blijkt dat de toestand waarin de onderneming zich bevindt, na de herstructurering is verbeterd, aangezien de liquiditeit, de solvabiliteit en de winstgevendheid zijn verhoogd.

(62) Op basis van deze elementen luidt de conclusie van de Commissie dat haar twijfel over de vraag of het plan zal leiden tot het herstel van de levensvatbaarheid, is weggenomen.

*Voorkoming van ongerechtvaardigde concurrentievervalsing*

(63) De Commissie betwijfelt of de aangemelde herstructureringssteun de mededinging niet buitensporig verstoorde. Polen diende aan te tonen dat de door de onderneming tot stand gebrachte daling met 50 % van haar productie van gietijzer voor industriële armaturen en de stopzetting van haar productie van gietijzer voor windenergiecentrales echte compenserende maatregelen waren en niet gewoonweg het resultaat van externe factoren zoals een afnemende vraag of de onmogelijkheid om op de markt te concurreren en dus niet noodzakelijk waren voor het herstel van de levensvatbaarheid.

(64) Polen heeft aangetoond dat beide soorten producten goede vooruitzichten op winstgevendheid bieden. Polen heeft ook aangetoond dat Odlewnia Śrem over de technische capaciteit beschikt om evenveel te produceren als vóór de herstructurering. Polen heeft zich ertoe verbonden dat Odlewnia Śrem haar productie van gietijzer voor industriële armaturen tot 50 % van de oorspronkelijke productie beperkt en dat de onderneming haar productie van gietijzer voor windenergiecentrales volledig stopzet. Derhalve is de Commissie van mening dat deze maatregelen kunnen worden beschouwd als compenserende maatregelen en niet gewoonweg maatregelen zijn die voor het herstel van de levensvatbaarheid van de onderneming noodzakelijk zijn.

*Steun beperkt tot het strikt noodzakelijke minimum*

(65) De Poolse autoriteiten hebben veel gedetailleerde gegevens verstrekt over de bedragen die als eigen bijdrage van de begunstigde aan de herstructureringskosten beschouwd worden.

(66) De Commissie is niet verplicht een standpunt in te nemen met betrekking tot de vraag of de in overweging 31 vermelde punten beschouwd kunnen worden als een eigen inbreng van de onderneming in de herstructurering, maar zij is van oordeel dat de in overweging 30 vermelde middelen als een eigen inbreng kunnen worden beschouwd.

(67) Afsluitend, wat betreft de financieringsbronnen van de herstructureringsmaatregelen, het bedrag van 23,7 miljoen PLN kan worden beschouwd als een eigen bijdrage van de begunstigde of als externe middelen die geen staatssteun behelzen. De totale herstructureringskosten, inclusief die welke vóór de toetreding werden opgelopen, bedroegen 43,6 miljoen PLN. De eigen bijdrage van Odlewnia Śrem aan de totale herstructureringskosten komt derhalve overeen met 54 %.

(68) Volgens de richtsnoeren van 2004 is de minimumhoogte van de eigen bijdrage aan herstructureringskosten 50 %. De conclusie van de Commissie luidt derhalve dat de hoogte van de eigen bijdrage aanzienlijk is en dat, in het licht van de verstrekte informatie, de steun zich beperkt tot het strikt noodzakelijke minimum.

(69) Voorts is de begunstigde van de steun in Stalowa Wola gevestigd, dat gelegen is in een steungebied ex artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag. Dit wordt uitdrukkelijk beschouwd als een bijkomende factor ten gunste van de verenigbaarheid van de steun (zie punt 56 van de richtsnoeren van 2004).

**CONCLUSIES**

(70) De Commissie stelt vast dat Polen, in strijd met artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag de betrokken steun ten uitvoer heeft gelegd. Niettemin concludeert de Commissie dat de staatssteun verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

*Artikel 1*

De door Polen ten uitvoer gelegde steun ten gunste van Odlewnia Śrem, ten bedrage van in totaal 43,6 miljoen PLN is overeenkomstig artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag verenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

*Artikel 2*

Deze beschikking is gericht tot de Republiek Polen.

Gedaan te Brussel, 10 december 2008.

*Voor de Commissie*
Neelie KROES
*Lid van de Commissie*